

– Noen tror vi er fra Hobbiten

Fjernt fra folk, i den tykke telemarksskogen, ligger klosteret Hylland munkelyd. Her bor fader Robert som har levd som munk i Norge i 50 år.

PUBLISERT 11. OKT. 2016 KL. 17:37

Thor Øistein Eriksen
Journalist

Petter Melsom
Fotograf

Vi er på vei ned en bratt bakke. Holder vi oss ikke inne på veien, havner vi i Tinnsjøen. Uten veibeskrivelser fra folk som er kjent i området, hadde vi aldri funnet frem.

Til venstre og 80 meter foran oss, på den eneste åpne plassen i den bratte lia, ligger en velholdt gård. Vi kjører inn og treffer en kvinne som bor der. Vi spør om veien til munkene og klosteret.

– Jo da, dere er på riktig vei. Det er bare å kjøre i to kilometer til, da kommer dere til en snuplass og der vil dere se et stort bilde av [jomfru Maria](#) og en port, forteller hun.

Vi er på vei til fader Robert. Han er munken som har bodd Telemark i nesten 50 år. På Hylland i Tinn, der klosteret ligger, har han bodd siden 1977, de siste årene sammen med to andre.

Veien videre er brattere, og utsynet mot Tinnsjøen mer voldsomt og mer spektakulært.

«Fred med dei som trer inn»

Som lovet står vi snart foran en gedigen port med bilde av jomfru Maria med Jesusbarnet. På en tavle over porten står det skrevet: "Fred med dei som tred inn."

Innenfor porten er det stille. En bred og godt anlagt sti fører fram til en lysning i skogen. I et hus på, venstre side, skimter vi mennesker innenfor vinduene. I døra står en gammel og lutrygget mann med langt, grått skjegg. Han smiler og ønsker oss velkommen på en blanding mellom gammelmodig nynorsk og dialekt fra Tinn.

Mannen er fader Robert. En mann som har levd 48 av sine 85 år som eneboer i Tinn. Han smiler til oss og sier:

– Du skal ta imot dem som kommer på besøk akkurat slik du ville ha tatt imot Jesus Kristus.

Færre munker enn nonner i Norge

Fader Roberts liv er historien om katolisismen og en katolsk munkeorden i Norge.

Jan Henrik Schumacher er historiker og har godt kjennskap til katolisismen i Norge. Forbudet mot katolisismen ble opphevet i 1840. Da ble det opprettet en rekke nonneklostrene.

Schumacher forteller at det er og har vært langt færre munkere enn nonner i Norge, og de har levd et langt mer tilbaketrukket liv.

– Det er nonnene som har spilt en rolle i det norske samfunnet med egne sykehus flere steder, sier han.

Munkene i Telemark tilhører den katolske Cistercienserordenen. Trappistmunker kalles de også. De kjennetegnes av at de ønsker å leve et tilbaketrukket liv i bønn. Schumacher forteller at de gjerne er gjestfrie, men lite opptatt av å gå ut i samfunnet selv.

– Munkene i Tinn er spesielle. De er få og måten de har bygd opp sitt lille kloster på finnes det ikke maken til her i landet. Det som kommer nærmest er Munkeby kloster i Levanger. De er også cisterciensere i likhet med munkene ved Tinnsjøen, sier Schumacher.

Klosteret ligger vakkert til oppe i skråningen. Noen hundre meter ned skimtes Tinnsjøen, som renner gjennom Tinn og Nolodden i Telemark.
FOTO: PETTER MELSOM / NRK

Fader Robert har bodd i Telemark i nesten 50 år av sitt liv. Nå er han 85 år gammel.
FOTO: THOR ØISTEIN ERIKSEN / NRK

Munkesamfunn i Norge

- Augustinerkorherrene (Can.Reg.) Oslo
- Cistercienserne (O.Cist.) Stamsund
- Cistercienserne (O.C.S.O.) Tinn, Trondheim
- Dominikanerne (O.P.) Oslo
- Fransiskanerne (O.F.M.) Arendal
- Maristene (S.M.) Lillestrøm
- Misjonærene av den Hellige Familie (M.S.F.) Tromsø
- Oblatfedrene (O.M.I.) Fredrikstad
- Picpuspatrene (SS.CC.) Bærum

Her står fader Robert og broder Miikael foran kirken til klosteret. Mange besøkende kommer for å delta på gudstjeneste som holdes her.
FOTO: PETTER MELSOM / NRK

Fra USA til Telemark

Fader Roberts reise til Tinn i Telemark begynte i Connecticut i USA. Hans egentlige navn er Robert K. Anderson. Faren er svensk, moren irsk. Helt fra han var liten ønsket Robert å bli prest. Faren sa nei, men moren som var katolikk, støttet Robert.

Da Robert gikk i kloster ble det et brudd i forholdet til faren. Senere skrev han lange brev til foreldrene fra klosteret. Disse brevene gjorde sterkt inntrykk på faren som til slutt ble kristen og katolikk selv.

I 1966 ønsket biskop Wilhem Gran at Robert skulle komme til Norge for å etablere et kloster. Han kom først til Gudbrandsdalen, før han året etter flyttet til Tinn.

Robert var eneboer da han kom til Tinn, men han isolerte seg ikke fra bygdefolket. Han hjalp folk i bygda så godt han kunne, og forlangte ikke penger for arbeidet han utførte. Etter hvert fikk han også selskap.

Rømte fra et kaotisk liv

Inne i huset sitter det to andre menn rundt et bord og spiser formiddagsmat. Vi blir presentert for munkene Miikael og Serafim. Miikael (31) har bodd på stedet i seks år, Serafim (53) har bodd der i 20. Begge kommer fra [Estland](#). Begge smiler, men er litt tilbakeholdne. Som fader Robert er de iført munkekappe eller munkekutte.

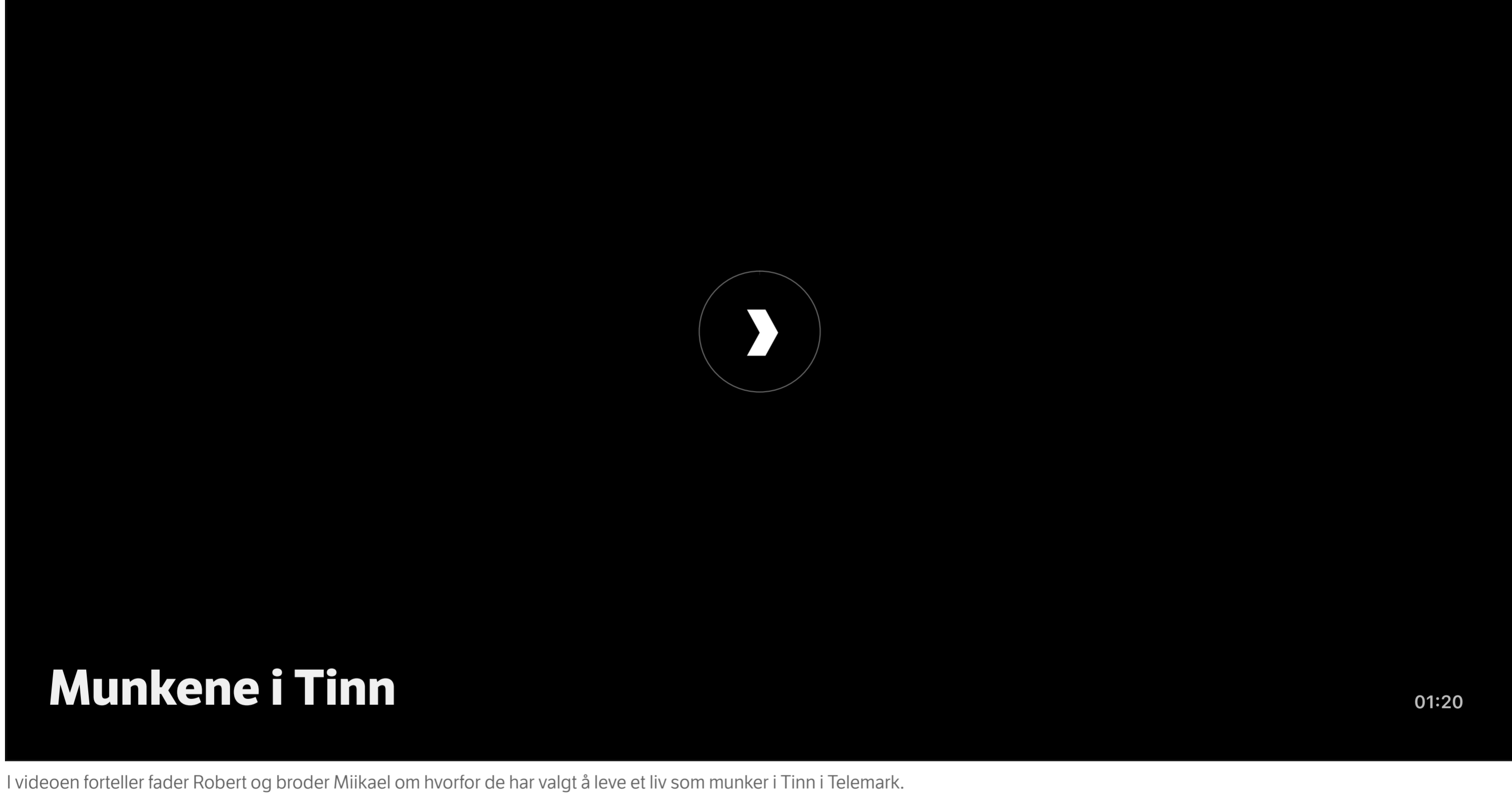
Broder Miikaels vei til klosteret i Tinn er spesiell. Det var nemlig ikke gitt at han skulle bli munk. Han ble døpt som katolikk som seksåring, men ifølge han selv var det en ulykke som førte ham til Gud.

Da Miikael var 15 år ble overkjørt av en bil. Ulykken skjedde etter en kveld med fest og moro, sammen med andre ungdommer i Estland. På sykehuset begynte Miikael å grunne over sitt eget liv, og han ønsket seg en vei ut av det livet han levde. I 2006 besøkte han Hylland i Telemark for første gang, sammen med venner av Serafim.

Miikael dro til Telemark for godt i 2009. Nå snakker han flytende nynorsk, og siden han er musikkinteressert har lært seg å steve på klingende telemarksdialekt.

Det er ikke lett å skimte klosteret. Men den tilhørende kirken er enkel å få øye på.
FOTO: PETTER MELSOM / NRK

I videoen forteller fader Robert og broder Miikael om hvorfor de har valgt å leve et liv som munk i Tinn i Telemark.

Messe på 20 minutter

Fader Robert og broder Miikael foreslår at de først holder messe før vi gjør noe annet. Vi kan velge mellom en gudstjeneste på to timer eller en på 20 minutter.

– Vi foretrekker den på 20 minutter, sier vi.

– De fleste gjør det, svarer Miikael og ler.

Kirken på stedet kan sees fra Tinnsjøen og rager godt i terrenget med sitt sekskantede tårn. Vi følger med inn i en liten forsamlingshall med 10 stoler og en åpning inn til selve kirken. Innfor der igjen er det aller helligste: tabernaklet eller alteret.

Vi føler stillhet og ro her inne. Dagslyset skinner inn gjennom vinduene og fanger jomfru Maria med Jesusbarnet på veggen.

Store deler av messen foregår mens Fader Robert står på knærne på gulvet. For de fleste i andre eldre en slitsom øvelse. Men Robert har gjort dette tusenvis av ganger.

– Jeg synes det er leit at ungdom i dag snakker om meditasjon som om det stammer fra Buddhismen og Østens religioner. Meditasjon er nevnt flere ganger i Bibelen, sier Robert.

Ligner på eventyrskikkelser

På Hylland dyrker de både frukt og grønnsaker. De safter og sylter og får gratis brød som er én dag gammelt fra butikken. Ellers lever de av Roberts pensjon.

– En munk skal være fattig. Vi har forpliktet oss til å være fattige, og det løftet er det viktig å holde, sier fader Robert.

På Hylland er det heller ikke innlagt strøm eller vann. Det er ikke TV eller internett, men de leser aviser og bøker og følger med på alt som skjer.

– Jeg savner ikke TV, telefon eller internett. Jeg tenker på hvor mye unødvendig tid som da ville ha gått bort, sier Miikael.

Munkene viser oss rundt i biblioteket som rommer flere tusen titler. Her er også bøker av J.R. Tolkien, forfatteren bak Ringenes Herre-trilogien og Hobbiten.

– Noen av dem som besøker oss synes både vi og bygningene minner om skikkelsene i Hobbiten, sier Miikael.

Fader Robert ler og forteller om den lille gutten fra Kongsberg som ville ha bilde sammen med Robert fordi han syntes han lignet på eventyrfigurene i Hobbiten.

– Jeg syntes det var morsomt, humrer fader Robert.

Fant det han søkte etter

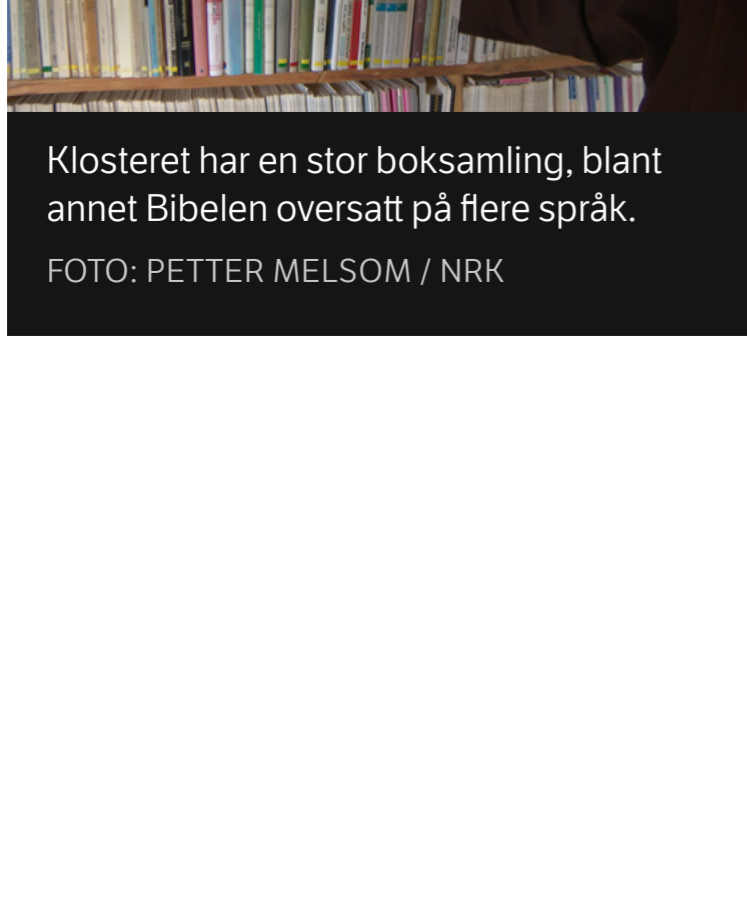
Mange vil kanskje undre seg over valget om å bli boende på et sted som ligger uveisomt til, i bratt terreng og i dype skoger.

Men fader Robert elsker livet han har fått i Telemark. Det var her han fikk det livet han lengtet etter som barn i USA.

– Her i Telemark fant jeg det jeg lette etter: En mulighet til å få leve i stillhet og bønn, sier han.

Fader Robert og broder Miikael holder messe. Gudstjenesten er på nynorsk, både den gregorianske sangen og tekstlesningen.
FOTO: PETTER MELSOM / NRK

Klosteret har en stor boksamling, blant annet Bibelen oversatt på flere språk.
FOTO: PETTER MELSOM / NRK